Ministerie van Defensie

Aan	MINDEF
Van	DG Beleid
Afgestemd met	CDS, DBE, DCo, DJZ, DOO, HDFC
In afschrift aan	STASDEF

TER BESLISSING

Datum
8 oktober 2022

Onze referentie
BS2022023681

Opgesteld door
[redacted]
KD:Ambtelijke leiding
M [redacted]
[redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen
2.

Nota

Schriftelijke reactie op recente berichtgeving inzake een Nederlands rapport over een mogelijke oorlogsmisdaad door Australische militairen in Uruzgan.

Aanleiding

- Op 27 september jl. verscheen een artikel in NRC Handelsblad over een onvindbaar rapport waarin melding zou zijn gemaakt van een mogelijk oorlogsmisdrijf door Australië in Uruzgan, Afghanistan.
- Op 28 september jl. zijn door de leden Van Dijk (SP) en Hammelburg (D66) Schriftelijke Vragen aan U gesteld over Nederlandse kennis over Australische oorlogsmisdaden in Uruzgan, Afghanistan.
- Op 29 september jl. is door de vaste commissie Defensie verzocht om een schriftelijke reactie op recente berichtgeving inzake een Nederlands rapport over een mogelijke oorlogsmisdaad door Australische militairen in Uruzgan. Hierbij is expliciet verzocht in te gaan op het niet doorzoeken van de fysieke archieven (bijlage 1).
- Reactie wordt uiterlijk 26 oktober verwacht (tezamen met beantwoording van de schriftelijke vragen van de leden Van Dijk en Hammelburg).
- De voorliggende schriftelijke reactie wordt gelijktijdig, doch separaat, met de beantwoording van de Schriftelijke Vragen aangeboden aan de Kamer.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met voorliggende schriftelijke reactie op recente berichtgeving inzake een Nederlands rapport over een mogelijke oorlogsmisdaad door Australische militairen in Uruzgan (bijlage 2).

Kernpunten

- Situatie melding onduidelijk: Nederland staat voor naleving van het humanitair oorlogsrecht en meldingen van mogelijke schending ervan dienen dan ook zorgvuldig onderzocht te worden. Probleem is nu dat er gesproken wordt over melding van een mogelijk oorlogsmisdrijf door een bondgenoot en tegelijkertijd kan de melding niet worden geverifieerd. Dat laatste is vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid van belang om te voorkomen dat partijen ten onrechte worden beschuldigd.
- Voorgeschiedenis: het benoemen van de voorgeschiedenis is van belang om de Kamer mee te nemen in de gevolgen van jarenlange bezuinigingen bij Defensie op adequaat informatie- en archiefbeheer. Daarnaast is deze problematiek al eerder onderkend en zijn er verbetermaatregelen genomen, waarvoor Defensie de nodige investeringen doet.
- Maatregelen: om uitdrukking te geven aan de urgentie van de zaak worden de volgende aanvullende maatregelen genomen:
    - *Korte termijn:*
        - Doorzoeken van zowel het digitale als papieren archief. Hiertoe wordt extra capaciteit vrijgemaakt en er wordt gezocht op meerdere locaties, bij alle betrokken onderdelen.
        - Interviews met direct betrokkenen (opnieuw) en uitbreiding van de groep.
        - Voor bovenstaande maatregelen geldt dat de uitvoering ervan plaats vindt, onder onafhankelijk toezicht.
        - Uitvraag bij Australië en de Verenigde Staten heeft geresulteerd in de toezegging van beide landen om hieraan hun medewerking te verlenen. In Australië heeft dit inmiddels geleid tot het opstarten van een onderzoek naar

de casus door de Australian Federal Police (Office of the Special Investigator).

- *Lange termijn*:
  - Op orde brengen en duurzaam ontsluiten van het missie-archief Afghanistan, conform vigerende Archiefwet- en regelgeving.
  - Kritische beschouwing en, waar nodig, aanscherping van richtlijnen voor missie-archivering en voor de melding van vermoedens van schendingen van het humanitair oorlogsrecht.

Toelichting

Financiële overwegingen

Indien voor het uitvoeren van de plannen van aanpak extra middelen noodzakelijk zijn, zullen deze uit de programmagelden van Defensie Open op Orde (DOO) worden bekostigd omdat deze activiteiten bijdragen aan de programmadoelstellingen van DOO. Deze aanpak is afgestemd met de programmacontroller van DF&C BS.

Juridische overwegingen

DJZ is intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van de schriftelijke reactie. De wijze van archivering wordt getoetst aan de Archiefwet en daarop gebaseerde regelgeving en interne aanwijzingen.

Communicatie

DCo heeft naar aanleiding van de publicatie van het artikel in NRC Handelsblad een woordvoeringslijn voorbereid die ingaat op de achtergrond van de casus, de maatregelen die reeds zijn genomen en de maatregelen die op lange termijn zullen volgen.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens stellers en ondertekenaars (Persoonlijke levenssfeer).
Rubricering (niet meer van toepassing na lakken).

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

Bijlagen:

1. Verzoek van vaste commissie Defensie om schriftelijke reactie op recente berichtgeving inzake een Nederlands rapport over een mogelijke oorlogsmisdaad door Australische militairen in Uruzgan.
2. Schriftelijke reactie op recente berichtgeving inzake een Nederlands rapport over een mogelijke oorlogsmisdaad door Australische militairen in Uruzgan.